

Nro. 11.

**A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYÉLMES ENGEDELMÉBŐL.**

*Indúlt Bétsből, Kedden Februarius 7 ik napján
1824 - ik éftendőben.*

B é t s.

Mindnyájan nagy hálaadással tartozunk az emberi nemzetre mindenkor, 's mindenütt atyaikepen vigyázó kegyelmes gondviselésre azért, hogy itt az első, és tavaszi időhöz hasonló idő járás meg szünvén tegnap előtt: éjjel a' nagy sár keményen megfagyott, azután hideg, 's fergeteges idő következett, 's úgy láttik, hogy az eddig uralkodott, és természet folyásával ellenkező engedelmes idő, ezen folyó Februariusban, 's a' következő Martiusban keményebb időre fog által változni. — Nálunknál, a' kik a' mezei gazdaságot csak könyvből és tanuló szobainkban tanúltuk, azok, a' ki azon leg hasznosabb mesterséget gyakorolják, 's hozzá ta-

pasztalásaikból jobban értik mint sem mi, jobban is meg tudják itilni, mit lehetne az időnek ezen rendkívül való járásáról reményleni. — Az ember életére 's fenn tartására nézve azt mondhatjuk, hogy ennél az engedelmes, effőző, sáros, és sokszor büdös köddel terhes télnél, ártalmasabbat gondolni sem lehet. Itten mind a' Császári közönséges betegház, mind több apróbb ispotalyokban, annyira meg szaporodott a' betegek száma, hogy már helyet sem lehet többnek találni.

Magyar Ország.

W e l z p r é m b ű l Januarius 22-ik napján, 1804 esztendőb. A' Faslangi napoknak Keresztény módon és hasznossan leendő el töltésére, egy ide való Papi személy Fő Tiszt. Nagy Ferencz Kánonok Ur tanító példával ment elő, a' ki az e' tájékon kvártélyozó Fő Herczeg Ferdinand Huszár Regementéből, Titt. Goltztonyi Kapitány Ur Eskadronnyának 150 forintokat a' végre ajándékozott, hogy az az All-tisztek, 's köz emberek közt fel osztatván, a' jelen való drága és szük időben, ezen érdemes embereknek egy kevés könnyebséget szerezhessen, a' kik remtsak a' múlt Fr. háborúban viselték magokat vitézi módon, hanem a' békefényben is úgy élnek, mint emberséges, másokat még betsüllő, 's Előjáróknak engedelmeskedő, 's ezeknek és magoknak ditsőffégekre szolgáló emberek.

Nagy Britannia.

Az Angliai tengeri erő eleitől fogva elsőséget érdemlett e' világon, és a' mint a' 10-ik Januariusi officialis újság levelekből olvassuk, tsak nem minden tengeri ütközetekben diadalmaskodtak a' Brittusok. De soha sem vitték azon mesterséget

olly mészze, mint most. Ennekelötte a' tenger vizeinek fel háborodásai közt mindenkör a' leg közelebb való kikötő helyeket keresték a' tengeren vólt Anglus Admirálisok, most pedig, minekutánna a' matrozoknak mellerségek, fenytékjek, a' hajóknak alkotmánya, a' vitorlák, 's egyéb hajós kézületek a' tökéletességnek leg felsőbb póltzára léptek, a' leg dühösebb tengeri szeleket is katzagják. Az az új talalmány is, melly szerént minden hadakozó hajók vastag rézzel vannak meg béelve, nagyon segíti őket, és a' hajóknak meg febesítésektől nem igen tartanak, és ha egész elz-tendön által vannak is a' vizen, még is sem földözni, sem szurkozni nem kell azokat.

Az Angliai hadi leregek is más állapotban vannak most, mint vóltak ennekelötte. Az olly nemzetek, mellyek a' kereskedésre, a' szép és kézi mellerségeknek gyakorlására szentelik, 's azok által böldogitják magokat, töbnire puhafágba esnek, és a' fegyver villongását tellyességgel nem szenvedhetik. Ahozképest valóságos jótétemény az N. Britanniára nézve, hogy a' Frantziáknak rebusgetett ki szállásra azélzó expeditiójok a' mi nemzetünk vitézi lelkét fel ébresztette, és hogy a' fenyegetődző veszedelem, hazájának bátor védelmezésére lobbantotta 's tüzesítette azt. Arra való nézve igen böltsen mivelte azt a' Londoni ministerium, hogy 400,000 önként valókat öltöztetett fegyverben, és ha e' nem lett volna, már eddig próbát tett volna az ellenség a' ki szállással.

A' Parlamentumnak széllyel ofzlafától fogva, semmi tudosítalok nem jönnek Londonból egyebek, hanem hogy a' Decemberi tengeri szélveszek lok károkat tettek, és hogy még most is külömb-

külömbféle védelmező intézetek tételnek az ellenséges ki szállás ellen. — Admiral Cornwallis 4-ik Januáriusi jelentéseinek foglalatja abban áll, hogy ő, őt segítő hajókkal azon napon érkezett a' Bresti előtt vigyázó Anglus flottához, és hogy azon kikötőhelyben lévő Fr. flotta semmi próbát nem tett az ő távol létele alatt a' ki evezéssel. — Januarius 9-ik napján dél előtt ismét nagy tengeri szélvesszek támadtak e' világnak dél és napnyugoti közt való részéről, mellyek a' 25 ik Decembri szélvesszeknél is keményebbek voltak.

A' Londoni közönséges újlág levelek azt állatják, hogy bátor a' Boulognei kikötő helyben, 's azon kívül lévő számos ellenséges hajók és hadi seregek ki szállának is Dowernél; mindazáltal még se bódogúlhatnának feltételekben, még is elegendő hadi erőt küldhetne ellenek Anglia. Az ott és azon környékben le. telepedett linea truppoknak, szabados seregeknek, és tartománybéli katonalágnak sok ezerre megyen a' száma. — Mihelyt hire fog futni (igy szólnak továbbá azon Londoni közönséges levelek), hogy az ellenség próbát tenni akár, leg ottan a' Király maga is az ármádiához megyen, és ezen tekintetből tábori batorjai is készen tartatnak. — A' múlt héten minden órán azt várták Ő Felségek, hogy az ellenséges hajóknak partjainkhoz való jövetelekről tudósítást vesznek, 's e' miatt a' közönséges játék néző helyre sem mentek.

A' Londoni és Édinburgi Presbyteriánusok, az az, azok a' Protestans Kerelztények, a' kik nem Püspökök, hanem a' Gyülekezetekbéli vének által igazgattatni kívánnyák magokat, a' múlt századnak 3-ik fertalyában egy olly társaságot álli-

tottak fel magok közt, mellynek költségén, majd csak nem minden esztendőben egynéhány missionarius prédikátorokat küldöttek Polinéziának Angliához tartozó szigeteibe, azoknak semmi valást nem tudó, és az oktalan állatoktól csak emberi formával különböző lakosaiknak meg térítésekre. — Azok, a' kik Londonból az O t a h e i t e i, avagy Sz. György szigetbe mentek, annyiban használtak e'világnak egy részről, hogy ottan sok embert meg térítettek; ellenben más részről ártottak azzal, hogy a' lákosok közt támadt háboruságban ők is részesültek, 's őket az egymás ellen való szörnyű kegyetlenségre fel ingerlették.

Azok a' Presbiterianus Papok, a' kik az Orosz Birodalom végső határai mellett lakó Tatároknak meg térítésekre 1802 ik esztendőben Edinburgból küldettek, és a' kik Majus 28-ik napján Pétersburgból el utazván Julius 17-ikén S a r e p t á b a a' régi S i d o n városnak szomszédságába, 's onnan K a r o f z b a mentek, a' hol három Anglus missionarius Papra találtak, a' kik noha allig töltöttek el ott egy esztendőt, még is mindazáltal jól meg tanúlták a' Tatár nyelvet, és abban voltak már akkor foglalatossak hogy Tatár nyelvet fordíthassák a' Sz. Irásnak új Testamentumát. Ők, tudniillik, az 1802.ik esztendőben küldetett Missionarius Prédikátorok C a b a r d i á b a, a' Kaukázus hegye északi oldala mellett a' Caspiumi tenger és Pontus Euxinus szomszédságában fekvő tartományba menni szándékoztak, melly magára nézve ugyan egészleges és termékeny föld, de lassú si még eddig vallag homályban, tudatlanságban, és barbariesben éltek. Az egész missió 18 személyből áll, és noha igen költséges; mindazáltal

annak hasznos vóltáról meg lévén az Ediabúr-
gi Társaság gyözödve, semmi költségnek nem
kedvez.

Néhány ezteendőktől fogva a' Belgák is na-
gyon foglalatoskodnak a' Jó Reménység Fo-
ka szigetben lakó Hottentottok meg térítéseiben.
— Egy Kitcherer nevű missionáriusok, a' múlt
Novemberben, három proselitusával, az az, meg
tért tanítványával, úzymint egy 30 ezteendő férfi-
fiuval, és két affzonny személlyel együtt, kiknek
egyike 50 a' másik 20 ezteendőök, Londonba
menvén, ott iktatódtak bé a' Keresztények gyüle-
kezetébe. Azon templomban, mellyben a' cere-
monia végbe vitetődött, számtalan ember gyűlvén
fel, hogy a' meg térteket mindenek láthassák, a'
katedra eleibe állitattak. — Egy Afrikai mis-
sionarius Predikátor kezdette el a' keresztelő cze-
remóniát, azután a' nevezett Kitcherera' ka-
tedrába fel menvén, a' maga meg térítő foglalato-
ságát, melly a' Jó Reménység fokában 200 órani
földre terjedett már ki, elő beszéllte. Leg elsőben
is a' Hottentotoknak természetté vált szemér-
metlenségeket kellett nékie ostromlani, 's meg
gyözni, fokára annyira is vitte őket; hogy föld
alatt lévő lakhelyeiket meg változtatván, alkalma-
tos kunyókat épitettek magoknak, és már is 600
személyre megyen az ő általa meg térítetteknek
száma, de a' kik közül tsak negyvenen keresztel-
tettek meg. — Nyóltz Hottentotoknak,
a' kikben meg térésre való hajlandóságot lá-
tott, Hollandiai bibliákat adott a' kezekbe. —
Három meg tértektől tudakozódván a' missiona-
riusok, mit tartottak megtéresek előtt a' léleknek
halhatatlanságáról, akként feleltek, hogy ők so-

ha semmit sem halván azon tárgyról, soha ezekben se ötlött s. a. t.

Frantzia Respublika.

Generál Augerau, a' ki a' Spanyol Országai határokon táborozott Fr. hadi seregeket commandirozta, onnan vissza hivatván az Angliai, vagy inkább Anglia ellen öfzve gyült armádia bal szárnyának commandirozójává tétetett, és ő Irlandia ellen fog menni. — A' múlt Fr. háborúban magát hírefse tett Generál Mafsenára van azon egész armadiának fő vezérlése bízva, melynek bal szárnyát, a' mint most mondám, Generál Augerau, jobb szárnyát Gen. Victor, a' derekát pedig, melly válogatott seregekből áll, Ney Soult, és Davoust fogják vezélni. Ennek Generál Stabjánál Baraguay d'Hilliers, Andreossy (a' Londoni udvarnál volt követ) Mathieu és Dumás Generálok lesznek. Ezek Anglia, Victor pedig Skotzia ellen fogják a' Fr. armadiát vinni. — A' mint a' 20 ik Januariusi Párisi közbesége Zsurnalok meg jegyzik, ha még egyszer Bulognébe utaz az első Conzul, akkor bizonyosan hozzá fogat az Angliai expeditióhoz, hanem ez az ő utolsó el menetele olly nagy titokban tartatik, hogy a' hadi minísteren, 's néhány igen meg hitt emberein kívül, senki sem fogja azt tudni.

Erről a' hosszasan készülő expeditióról egy 17-ik Januariusi Amsterdami magános levelből ezeket olvassuk: Ha, úgymond, a' Bulognei, Calaisi, Dünkircheni, és több Fr. kikötőhelyekben az Angliába való ki szállásra szükséges készületek olly nagy tökéletességre mehettek volna, mint a' Ylissingeni és Texeli kikötő helyekben, most már

minden órában el lehetne az expedíciót kezdeni. Vice Admiral Verhu el a' Vlissingai kikötőhelyből való ki evezésre minden szempillantásban várja való utolsó parantsolatot. Minden kétségen kívül a Texeli flotta, melly egyedül linea hajókból, Fregatokból, Kutterekből, és nagy szállító hajókból áll, együtt fog a' Vlissingivel kiveezni, és ezt, melly egészen ágyuzó hajókból áll, Anglia felé való útjában fedezni fogja.

Né any Parisi (de nem officialis, következésképen hitelt nem is egészen érdemlő) közönséges levelek, erről az Anglia ellen készített expedícióról így beszélnék: „Itt, úgy mond, az Angliai expeditioról újabb, és figyelemetefléget érdemlő hir támadt, hogy tudniillik, különbkülömbféle fontos okokra nézve, ezen dolog Februarius végéig, vagy Martius kezdetéig halasztódott, melynek valóságos okát senki sem tudhattya. Sokan úgy gondolkoznak, hogy az északi Hatalmasságok 's ezek közt, nevezetesebben a' Pétersburgi hatalmas Cs. udvar, a' két hadakozó nemzet közt magára válalt közbenjáróságot ismét meg újította volna. — Mások ezen hirt egészen kétségessé teszik. — Azonközben minden tengeri készületek a' leg nagyobb buzgósággal tétetnek, és Januarius vége felé, avagy leg későbbben Februarius kezdetéig mindenek tökéletességre vitetődnek. Az Ország nevezetesebb kikötő helyeiben ismét új formájú, 's erős alkotmányú linea, avagy hadakozó hajók és fregatok vannak munkába, szállító hajók is számosak építettnek, 's küldetnek az azoknak ki mutatott helyekre. — Azok a' Fr. hadi seregek, mellyekből a' Spanyol Országí vég határokön táborozott ármádia állott, Kis Britannia

felé való útjokban, a' Vendei osztályba már bé érkeztek, és az ott újobban támadt békételességnek nyakát szakasztották. — A' Touloni kikötőhelyben lévő számos hajók, és az azon környéken öfzve gyűlt Fr. truppok a' Máltai sziget ellen vannak készítve, 's nem' fokára oda is fognak evezni (tegyük hozzá, ha Anglus Admirál Nelson engedni fogja) s. a. t."

Batava Respublika.

A' Status Kormányzéknek értésére esvén, hogy Hágában, és több népesebb városokban, a' hol tudniillik még most is sok titkos Oranisták vannak, nem kevesen találtassanak olly rossz gondolkozású és hűségtelen hazafiak, a' kik az Angliai Zsurnalistákkal alattomban leveleznek, 's töbnire költött dolgokat irnak nékik, és magok is azon igyekeznek, hogy hal gondolatokat öntsenek felőlök ellenségeiknek szíveikbe, 's e' mellett más Hatalmasságok előtt is gyűlölségekkel tehessek a' nemzetet: arra való nézve az illy rossz gondolkozású lakosoknak meg zaboláztatásokra szükségesnek ítélte a' rendeléseket meg tenni, 's reájok alattomban szorgalmatossan vigyázatni.

A' Hannoverában lévő Fr. ármádiától a' Hollandiai partokhoz rendelt hadi seregek, olly nagy sietséggel marsiroznak ki mutatott helyeikre, hogy azokba a' városokba, mellyekenn azoknak keresztül kell menni, egy nappalelőbb bé érkeznek, mint sem jelentetett vala. Azon seregeknek első batalionja, melly a' többieknek előjáró postája, Nínwégencbe, a' múlt December 26-ik napján érkezett bé, és a' következő napon tovább folytatta maga útját. — A' Hágában ekkorig katona

örizeten vólt Fr. katonaságból, minden kompaniától 40 ember küldetett Vlissingenbe, 's onnan tovább Boulognébe.

A' közelebb múlt Januárus 8-ik napján Belga Admirál Verheul, néhány hajókkal a' Vlissingai kikötő hely eleibe ki menvén, azonnal az a' hir támadt, hogy a' Batava Respublika egész flottillája Anglia ellen ment, 's az Anglus hajókkal meg is ütközött vólna, mellyet azon ágyúdurogásokból huztak ki, melly Januárus 9-dik napján Helvoetsluys és Rotterdam felől hallatott. A' mint már azóltá beszéllik, Admirál Verheul, a' kórmánya alatt lévő flottillának egy kis osztályával azért ment a' Vlissingi kikötő helyből ki, hogy azt a' tengeri taktikában és ágyúzásban gyakorollya, és a' következő napon ismét vissza ment azon kikötő helybe. — Az ő alattta lévő hajó sereghéli Belga tiszteket igen derék katonáknak írják a' Hágai tudósítások. — A' Vlissingai kikötő helyből akkor ki ment hajók Fr. katonákkal vóltak meg rakva.

Januárus 14-ik napján azt írták Ámsterdámból, hogy a' Karátsonyi innepek előtt egy-néhány napokig tartott kemény hideg miatt, a' Hannoverai Vál. Fejedelemségből Hollandiába marsirozott Fr. truppok sokat szenvedtek, és sok katonának, katonánénak, és katona fitzkónak lábok, orrok és füléik el fagyták, a' kiket a' Vlissingai ispotályokban kellett hátra hagyni. Azonhalb brigadától katonák is nem keveslen maradtak hátra, a' kik felől úgy gondolkoznak, hogy azon nagy hidegben meg fagyván meg hóltak. — Az Ostendei kikötő helyben 200 hajó gyült öfve az Angliai expeditióra.

Spanyol Ország.

A' 19-ik Decemberi Madritti levelekből azt olvassuk, hogy ezen Monarchiának a' Fr. Republikával kötött frigye, és a' Londoni Kir. udvarnak arra függettett figyelmetellege legfőbb tárgya mólt a' Madritti Publicumnak. Azon nagy summa pénzen kívül, mellynek fizetésére a' Spanyol ministerium, az egész háború folyása alatt magát a' Fr. Republikának kötelezte, azt is meg engedte, hogy a' Spanyol gyapjat szabadon ki vihették, és a' Spanyol Monarchiához tartozó napkeleti és napnyugoti Coloniákkal kereskedhesse- nek. De mivel a' másik hadakozó rész is a' maga előnkbe terjesztett feltételeit tellyesitetni kívánnya, ez a' mi magunk le kötelezése is, így szoll a' 19 ik Decemberi Madritti Tűdósítás, nem tehet bátorságossá minket egészlen. E' miatt nem kevés nyughatatlanságban elnek kereskedőink, és ha közelebrői a' dolgot meg tekintjük, elegendő okok is van arra, és valameddig a' háborúnak se- tétés fellegei el nem o'zlattatnak végképen addig ke- reskedésünknek viragzását reményleni nem lehet. A' honnan úgy lehet gondolkozunk, hogy ámbár szoros szövetségre léptünk légyen is a' Fr. Repub- likával, mindazáltal, N. Britanniával is békesség- be élni kívánunk. E' végre ezen Országgal is ba- ratságos traktát kezdettünk eszközteni, melly nem a' mi Monarchiánkat egyedül, hanem egyfzersmind Portugalliát is tárgyazza, mellynek boldogságán minékünk épen úgy kell munkálódnunk, mint szin- te a' magunkén.

A' Ferroli kikötő helyhez való marsirozás- ra, mellyben egynéhány Spanyol és Frantzia li-

nea hajók és fregatok vannak kikészítve, egynéhány ezer főből álló Spanyol corpus vett paranttolatot. Mivel ebből a' kikötő helyből Irlandiához menni leg könnyebben esne, azért is, nehogy a' Frantziák ezen jó alkalmatossággal éljenek, izünten Anglus hajók vigyáznak az előtt, de a' mellyek az oda való bé- és onnan való ki evezésben a' kereskedő hajóknak akadályokra nintsenek.

A' múlt December 21 ik napján, nagy áhé-
tatossággal és Te Deum laudamus volt M a l l a g á-
b a n, az ott egészlen meg szünet ragadó nyava-
lyára nézve. Dél előtt minden harangok meg
vonattak, estére pedig az egész város ki volt vilá-
gosítva. Most már a' falu helységekből is szaba-
don ké lehet azon városba menni, és mivel azon
öldöklő nyavalyának többé semmi jelensége nem ta-
pasztaltatik, örvendetesebb időket igrnek magok-
nak a' lakosok.

Orosz Birodalom.

A' 3 ik Januáriusi Pétersburgi közönséges le-
velek szerént, az Ex minister W o r o n z o w úr
nyugodalomra lett tétetését más változások is fog-
ják a' ministeriumba követni. — Mostanában egy-
néhány Conferentiát tartottak az Orosz Császári
ministerek a' Pétersburgi Cs. udvarnál lévő Dániai
és Svéciai követ ministerekkel, mellyeknek leg fon-
tosabb tárgya a' vala, hogy az északi Hatalmas-
ságok, a' jelenvaló kétséges kimenetelű környül-
állások közt, magok neutralitását fenn tarthassák,
és tellyes bátorságot szerezhessenek a' hajókázás-
nak és kereskedésnek.

Az északi Amérikei szabad Statusok, és a'

hét frigatekból álló Jóniai Respublika második rangú követ minisztereket küldöttek a' Pétersburgi Cs. udvarhoz.

Melley nagy divatban légyen az Orosz Birodalombéli kereskedés, a' 6-ik Januariusi Pétersburgi közönséges leveleknek hiteles előadásiából ki tettek. Ezek szerént, az oda való kikötő helyből, a' múlt 1803-ik esztendőben 1132 hajók eveztek ki, mellyek két millió, és 200000 Pud vassal, harmadfél millio Pud kenderrel, 250000 Pud lennel, két millio Pud faggyúval, 43000 darab bőrrel, 210000 darab vastag vázonnal, egy millió réf finom gyóltsal, 's egy millió 600000 réf zsáknak való vestag vázonnal voltak meg rakva. (1 Pud 70 fontot tesz az Orosz Birodalomban.)

Török Birodalom.

A' Fényes Porta fő Admirálja, az úgy nevezett Kapután Bassa Curzuk Hufsein, az uralkodó Török Császárnak testvér fogora, a' múlt December 7-ik napján, esteli 8 órakor, Konstantinápolyban meg halálozott, a' kit nem csak a' Császári familia, hanem az egész Diván, 's minden, a' ki ötet közelebről esmérte, mint nagy hadi vezért, okos minisztert, és valóságos felebarátját szerető embert, nagyon sajnálnak. — Halálos betegségében, a' körülötte lévő Orvos Doktorok tudtára adván azt nékie, hogy ő élete végéhez közelgetne, nemcsak meg nem indúlt, nemcsak meg nem félemlert, sőt inkább bátor szível készülvén az örökkévalóságba, életének utolsó órájában egy kérő levelet intézett a' fő Kormányzékhez, mellyben azon esedezett, hogy azon adollágnak ki fizetése végett, mellyet ő a' Fényes

Porta ditsőffégének fenn tartása, 's öregbitése végett tsinálni kéntelenítettett, halála után minden ingó 's ingatlan jószágait adják el, creditorait elégittsék ki, és a' mi azon felül fenn marad, kedves özvegyének adják által.

Továbbá életének azon utolsó tziikkelyében, a' Kormányfzéknek azt is eleibe terjesztette, hogy ő a' hajós tiztek közzül a' Kapután Basaságra, a' Vice Admiral C a t ir Beyon kívül fenkit is alkalmatosabnak lenni nem esmér, a' ki maga szép talentomainak, és a' Fényes Porta, 's Török nemzet eránt való hivségének már is sok jeles próbáit adta. — Utólyára végső testamentomában azt is meg hagyta, hogy az ő rabszolgái, a' kik mindnyájan, minden külömbiség nélkül, mindenkor hiven 's igazán szolgáltak őtet, az ő halála után mingyárt botsáttatlanak szabadon. Az ő halálát követett napon minden testamentomában fel jegyzett kivánságait bé tellyesítette, és mingyárt más nap C a t ir Seyt is Kapután Basaságra emelte, 's azon tiztségébe bé is iktatta a' Császár.

Az illy méltóságos hivatalokra való emelésnek alkalmatosságával, a' régi bé vett szokás szerént, az uralkodó Zuitán, és a' Divannak minden felsőbb rangú tagjai és a' ministerek, muzsika szóval szokták a' méltóságra emelt személyt meg tiztelní. Az új Kapután Basához is el küldöttek a' muzsikusokat; de ő a' megholt Kapután Basa mint jó barattya, jóltévője, és felette valója eránt való mélységes tizteletét külsőképen is ki nyilatkoztatni akarván, a' muzsikusokat ugyan meg ajándékozta, de, a' muzsikálásokat el nem fogadta.

Elegyes Dolgok.

A' Jénai Universitásnak két nevezetes Tani-
tót, úgymint Hufeland Juris, és Schelling
Philosophiæ Professorokat, a' Würtzburgi Univer-
sításba hivatta a' Baváriai Vál. Fejedelem. —
A' Bálticum tenger partján, Liebau mellett, egy
dugóval jól bé tsinált palaczkot vetettek a' szá-
razra ki a' tenger hajjai, a' mellyben találtatott
levelet egy Belga hajós abban a' szempillantatban
írt Amsterdámba a' feleségének, mellyben azon
hajó, mellyen ült vala, az el süllyedéshez kö-
zel vólt. Ezen levelében tölle el bútsúzván, ár-
vált szivére kötötte, és arról tette őtet bizonyos-
sa, hogy életének végső szempillantatjaiban is sze-
me előtt forgatta. — A' múlt nyáron és ősszel
Krimióba utazott Helvétusok közzül, az útban fo-
kaknak eszékbe jutván el hagyott hazájok, ismét
vissza mentek, a' többi, ki vévén az' utban beteg-
ségbe esteket és meg hóltakat, Krimióba szerentsés-
sen bé érkeztek. Töbnpire a' Catholicus Kanto-
nokból valók lévén, Papot is vittek magokkal, a'
ki oda lett érkezések után, igen fontos és szivre
ható predikatziót mondott előttök.

A' St. Domingoi (a' Sz. Domokosi) fekete
lakosok, a' mint a' Londoni közönséges levelek
hirdelik, Inkási Respublika nevezet alatt,
különös szabad Statust akarnak formálni. Ezek-
nek mind titkon, mind nyilván, sok tábori elesé-
get és eszközöket, úgymint fegyvert, ágyút, pus-
kát és puska port szolgáltattak a' Brittusok. —
A' Tunisi haramja Statusnak zsákmányozó hajói,

a' múlt 1803 ik esztendőben 500 keresztény embert rablottak el a' közép tengerben, kiket Tunisba ki szállitván, mind rabszolgákká tettek. — Londonban, a' múlt 1803-ik esztendőben, 20983 gyermek született, és 19582 holt meg. Az utólsobbak közt 107 esztendős volt a' leg öregebb ember. — A' Jóniai hét szigetből álló Respublikának Kormányzóke, azon lábra akarja a' tudományokat állítani, a' mellyen volt Aténásban hajdán, mellynek eszközlése végett, azok között a' tudós férfiak között, a' kik a' Görög litteratúrában nagy előmenetelt tettek, fokaként nagy fizetessel oda hivatni igyekeznek.

A' Máltai vitézi Rendnek nagy mestere Thomas a' Fels. Nápolyi királytól engedelmet nyert arra, hogy maga ideig való lakását Mellinából Kataneiba tehesse által, azon okból, mivel ott semmi erősség nem lévén, a' hadivízontagságoktól mindenkor ment lehet. — A' Londonban darab ideig múlatott Egyiptom Országi Elphy Bejnek. a' Doweri fegyveres tárból 100 darab kardot, és olly hét tsőű flintát ajándékozott a' Kormányzóke, mellynek szépségén, 's mesterséges készületén tsudálkozni nem tudott elegendőképen. — Ugyan ott, a' múlt December 24 ik napján, reggeli hét órakor, két gradussal felyebb volt a' thermometerben lévő kényeső, mint Junius 24 ik napján 1802-ik esztendőben.

B. D. S.